

Rondetafelgesprek Overlast Publieke Recreatievoor- zieningen

25 september 2025

Position paper

Publieke recreatievoorzieningen maken deel uit van het sociale en culturele leven in onze samenleving. Uw commissie heeft gekozen om de overlast rond kermissen breder te trekken en te spreken over publieke recreatievoorzieningen. In dit position paper richten wij ons primair op kermissen als casus, maar de inzichten kunnen ook nuttig zijn voor andere recreatieve voorzieningen.

Evenementen als kermissen trekken jaarlijks grote aantallen bezoekers en zorgen voor levendigheid in dorpen en steden. Tegelijkertijd kunnen zij aanleiding geven tot verschillende vormen van overlast en openbare orde en veiligheidsvraagstukken. Jaarlijks vindt de grootste kermis van de Benelux plaats in Tilburg. Ondanks de enorme omvang, met honderdduizenden bezoekers per dag, verloopt dit evenement doorgaans rustig en zonder grote problemen. De inzichten van de gemeente Tilburg hebben wij gebruikt om onderstaande onderwerpen aan u mee te geven.

Samenwerking organisator en andere partners

Het organiseren van een kermis vraagt het hele jaar door om goede afstemming tussen de organisator en partners over inrichting, zichtbaarheid, toezicht en veiligheid. Evaluatie na afloop helpt problemen

het volgende jaar te voorkomen. Succesvolle kermissen kenmerken zich door nauwe samenwerking vooraf en tijdens de kermis tussen coördinatoren van de organisator en partners zoals politie, brandweer, gemeente, jongerenwerkers, EHBO'ers en beveiligers. Tijdens de kermis in Tilburg is een centrale commandoruimte actief, waar cameratoezicht en coördinatie helpen om snel in te grijpen en overlast te beperken.

Kermissen verschillen per locatie en grootte en ook de organisatie kan variëren van volledig gemeentelijk, hybride (gemeente + externe partij) tot volledig uitbesteed. In de meeste gevallen wordt een hybride aanpak gehanteerd, waarbij de gemeente nauw samenwerkt met een ingehuurd partij, waarbij taken zoals opbouw, toezicht en veiligheid gedeeltelijk extern worden uitgevoerd. De burgemeester blijft altijd eindverantwoordelijk, ongeacht hoe de kermis wordt georganiseerd.

Soorten overlast en verantwoordelijkheid

Kermissen trekken vaak groepen jongeren aan die vooral rondhangen, niet in attracties gaan en overlast veroorzaken. Dit kan variëren van intimidatie en kleine ruzies tot diefstal of geweld. De aanpak hiervan kent een aantal succesfactoren:

1. Preventief proberen de kermis zo in te richten en cameratoezicht te plaatsen dat dit gedrag wordt voorkomen.
2. Mocht het toch plaatsvinden dan is het de-escaleren van deze situaties een eerste taak van jongerenwerkers.
3. Daarna zijn indien nodig boa's en beveiligers aan zet, terwijl de politie ingrijpt bij geweldsincidenten en andere openbare orde- en veiligheidsproblemen.
4. Indien nodig kan de gemeente gebiedsverboden opleggen voor personen die herhaaldelijk overlast veroorzaken.

Daarnaast spelen andere vormen van overlast een rol, zoals problemen met dak- en thuislozen, wildplassen of verkeerd parkeren, waarbij boa's preventief optreden. Ook weten wij uit ervaring dat de aanwezigheid van uniformen op het kermisterrein averechts kan werken.

Geüniformeerde veiligheidsdiensten komen alleen op het kermisterrein als het echt nodig is. Er wordt wel gezorgd dat alle boa's en politie te fiets zijn om snel ter plaatse te komen.

Succesfactoren voor een veilige kermis

Uit ervaringen in Tilburg blijkt dat een overzichtelijke inrichting van het kermisterrein veel bijdraagt aan een veilig verloop. Attracties zoals botsauto's worden bij voorkeur in de doorloop geplaatst en niet in hoeken, doodlopende straten of op horecapleinen, zodat ze goed zichtbaar en controleerbaar zijn. Extra zichtbaar cameratoezicht en de aanwezigheid van jongerenwerkers en beveiligers op het terrein ondersteunen dit overzicht en helpen situaties vroegtijdig te de-escaleren.

Ook kan gestuurd worden op bezoekersstromen door bijvoorbeeld de eindtijden van attracties aan te passen, zodat het juiste publiek op het terrein aanwezig is en overlast wordt beperkt. De organisator draagt de hoofdverantwoordelijkheid voor de veiligheid en moet zorgen voor voldoende veiligheidsmedewerkers. Nauwe samenwerking tussen alle betrokken partners, zoals gemeente, politie, hulpdiensten, beveiliging en jongerenwerkers blijft hierbij essentieel.

Met de inzichten van kermissen heeft de VNG in 2023 een [Wegwijzer gemeentelijk kermisbeleid](#) opgesteld om gemeenten te helpen bij het organiseren van een kermis.

Grote verschillen tussen kermissen

Dorpskermissen hebben soms slechts enkele attracties en beschikken niet over een vast veiligheidsteam. Hierdoor kan overlast pas laat worden gesignaleerd. Het is daarom belangrijk dat er altijd en regelmatig toezicht is. De organisator draagt de verantwoordelijkheid voor veiligheid, ook als dit een externe partij is. Kosten voor hekken, beveiliging en cameratoezicht vormen hierbij een uitdaging, zeker bij gratis toegankelijke kermissen.

Bij een kleinere kermis in Tilburg (georganiseerd op een evenemententerrein door een externe partij), komen naar verhouding meer incidenten voor dan bij de grote stadskermis. Dit kan aan de locatie van de kermis liggen, die minder centraal in de stad ligt. Dit laat zien dat iedere kermis maatwerk vereist. De gemeente Tilburg kijkt vervolgens samen met deze externe partij naar extra maatregelen.

Wat kan de politiek doen?

De landelijke overheid kan gemeenten ondersteunen bij het verbeteren van de veiligheid op kermissen door het bieden van extra handhavingsinstrumenten en duidelijke kaders. Mogelijke maatregelen zijn:

- **Uitbreiding van bevoegdheden van burgemeesters** om sneller en effectiever te kunnen ingrijpen bij overlast of dreigende onveiligheid.
- **Evaluatie en mogelijke alternatieven voor gebiedsverboden** om te beoordelen of effectievere middelen beschikbaar zijn.
- **Strenger optreden tegen overtreders** wanneer situaties escaleren, bijvoorbeeld bij geweld tegen hulpverleners, zodat de drempel voor grensoverschrijdend gedrag wordt verhoogd en de veiligheid gewaarborgd blijft.

**Vereniging van
Nederlandse Gemeenten**

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
+31 70 373 83 93

info@vng.nl

september 2025